

ปฏิรูปสวัสดิภาพสัตว์-สวนสัตว์และอควาเรียมไทย

ปัจจุบันปัญหาสวัสดิภาพสัตว์เป็นประเด็นที่สังคมให้ความสำคัญมากขึ้น รวมถึงปัญหาสวัสดิภาพสัตว์ในสวนสัตว์และอควาเรียม จึงนับเป็นมิติใหม่ที่ดีในการร่วมกันสร้างเครือข่ายเพื่อส่งเสริมสวัสดิภาพสัตว์ดังกล่าว ทั้งภาครัฐและเอกชน ได้แก่ องค์การสวนสัตว์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ กรมประมง กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยต่าง ๆ สวนสัตว์เอกชน องค์การภาคเอกชน องค์การระหว่างประเทศเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (IUCN) สื่อมวลชน ผ่านการจัดประชุมเครือข่ายผู้รักสัตว์ครั้งที่ 10 ณ โรงแรมคามิโอ อมตะ บางปะกง จังหวัดชลบุรี ระหว่างวันที่ 9-10 มีนาคม ที่ผ่านมา โดยสมาคมป้องกันการทารุณสัตว์แห่งประเทศไทย เป็นผู้ให้การสนับสนุน ทั้งนี้ **ทางคณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล** ได้เป็นผู้ดำเนินการรวบรวมความคิดเห็นและข้อมูลจากการประชุมในครั้งนี้ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้มาจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะเป็นข้อมูลพื้นฐานนำไปสู่การยกระดับสวนสัตว์และอควาเรียมไทย สู่มาตรฐานสากลต่อไป

ดร.สาธิต ปรัชญาอริยกุล เลขาธิการและผู้อำนวยการสมาคมป้องกันการทารุณสัตว์แห่งประเทศไทย ได้เปิดเผยสรุปประเด็นแนวทางการปฏิรูปสวัสดิภาพสัตว์ สวนสัตว์ และอควาเรียมไทย เรียงตามคะแนนโหวต ดังนี้ ด้านการจัดการองค์ความรู้ของบุคลากร ปัญหา สภาปัจจุบัน บุคลากรขาดความรู้ด้านชีววิทยาและวิชาการของสัตว์แต่ละชนิด เช่น ความต้องการพื้นฐานของสัตว์ การแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมของสัตว์ โภชนาการของสัตว์แต่ละชนิด และสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการดำรงชีพของสัตว์ รวมทั้งขาด

ความรู้ทางด้านการจัดการสุขภาพสัตว์ เป็นต้น แนวทางแก้ไขปัญหา ควรมีแหล่งความรู้ที่สามารถเข้าถึงและเข้าใจง่าย มีจัดอบรมหรือสัมมนาให้ความรู้แก่บุคลากรในด้านต่าง ๆ รวมถึงการฝึกปฏิบัติเพื่อเพิ่มความชำนาญ โดยอาจจะเป็นการเชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ หรือมีการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างหน่วยงานหรือองค์กร มีการตรวจประเมินความรู้โดยการตั้งเกณฑ์มาตรฐานหรือทำเป็นรายการตรวจสอบ เพื่อเป็นแนวทาง ซึ่งจะทำให้การวัดผลเป็นรูปธรรม รวมถึงการมีคณะกรรมการตรวจประเมินความรู้และมีการติดตามผลการตรวจประเมิน สร้างมาตรฐานที่บุคลากรพึงมี มีหน่วยงานกำกับดูแลเกี่ยวกับสวัสดิภาพสัตว์และบังคับใช้ กำหนดมาตรฐาน

สวนสัตว์ ให้บุคลากรต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสวัสดิภาพสัตว์ ให้สัตวแพทย์ (ทำงานเต็มเวลา/นอกเวลา) ควรเป็นผู้ที่ผ่านการอบรมด้านการดูแลสัตว์ในสวนสัตว์โดยเฉพาะ มีวิธีการเลี้ยงสัตว์แต่ละชนิด โปรแกรมการตรวจสุขภาพสัตว์เป็นประจำ มีสัตวแพทย์ดูแลสัตว์อย่างสม่ำเสมอ จัดทำคู่มือการเลี้ยงและการจัดการสัตว์แต่ละชนิด สร้างเครือข่ายกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน มีที่ปรึกษาเชิงนโยบายหรือมีคณบดีวิเคราะห์แนวทางอนาคต แนะนำสวนสัตว์

ให้ความรู้ผู้เข้าชม นักท่องเที่ยวมีตารางกำหนดการสำหรับการดูแลสัตว์ที่ชัดเจนและสม่ำเสมอ และมีใบรายการตรวจสอบประจำตัวสัตว์และบริเวณกรงเลี้ยง ทำโปรแกรมสุขภาพเป็นประจำและสม่ำเสมอ ต้องมีความพร้อมของอุปกรณ์ ครุภัณฑ์และเวชภัณฑ์ทางการแพทย์ที่เหมาะสมกับชนิดของสัตว์ที่เลี้ยง

ด้านการบริหารจัดการ ปัญหา สภาพปัจจุบัน เช่น การได้มาของสัตว์ที่ไม่ถูกต้องตามข้อบังคับ/กฎหมายผู้ประกอบการ ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญในภาพรวมทั้งสุขภาพและสวัสดิภาพสัตว์ เช่น การนำสัตว์ป่วยมาแสดง สถานประกอบการทำตามความต้องการของลูกค้าโดยไม่คำนึงถึงสวัสดิภาพสัตว์ สถานประกอบการไม่ดูแลเอาใจใส่สัตว์เท่าที่ควร การให้แสดงโชว์ในพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ผู้ประกอบการมุ่งเน้นการแสวงหากำไรหรือเน้นการค้า แนวทางแก้ไขปัญหา ควรมีการปฏิบัติตามกฎหมาย (อนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora; CITES) พิจารณาเรื่องแหล่งที่มาของสัตว์) ใช้กฎหมายบังคับ ให้ความรู้ ความเข้าใจ เรื่องปรัชญาของสวนสัตว์ สวัสดิภาพสัตว์และธรรมชาติของตัวสัตว์แก่เจ้าของหรือผู้ประกอบการ มีการตรวจสอบสวนสัตว์โดยมีหน่วยงานกลางที่เข้าร่วมตรวจสอบและมีการให้คะแนนตามหัวข้อที่กำหนดไว้ อย่างชัดเจน และมีการติดตามอย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมจริยธรรม สร้างจิตสำนึกกำหนดมาตรฐานสวนสัตว์ การเลี้ยงสัตว์

จากผลสรุปประเด็นแนวทางดังกล่าวสมาคมฯ และองค์กรเครือข่าย จะดำเนินการส่งมอบข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาร่วมกันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านสวัสดิภาพสัตว์ในสวนสัตว์และอควาเรียม และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป.

เดลินิวส์